

УДК [338.48:368.022]:811.111'25'373.46
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2025-1-9>

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ КОМПЛЕКСНОГО СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУВАЛЬНИКІВ: ДОПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АНАЛІЗ

Олійник Оксана Степанівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
o.s.oliinyk@cuspu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-5701-7132

Статтю присвячено з'ясуванню й опису лексичних особливостей договорів комплексного страхування подорожувальників (ДКСП) як компоненту доперекладацького аналізу в мовній парі «українська – англійська». Обов'язковість страхування для міжнародних подорожей, зокрема до країн Шенгенської зони, а також необхідність перекладу договорів страхування для подорожувальників поза межами України зумовлюють важливість точності й зрозумілості змісту таких документів. Згідно з положеннями Цивільного кодексу України й Закону України «Про страхування» ДКСП і додатки до них є юридичними документами, у текстах яких будь-які терміноодиниці набувають юридичного значення у випадку суперечок щодо страхового випадку між страховиком і страхувальником. Матеріалом слугує термінолексика й дефініції термінів у текстах ДКСП та додатків до них, розміщених на офіційних сайтах страхових компаній «Оранта», «Перша» та «Універсальна». У статті визначено типологію термінів і юридичних дефініцій, які функціонують у текстах ДКСП та їхніх додатків. Шляхом структурного, семантичного та прагматичного аналізу термінолексики визначено, що 94,8% терміносистеми ДКСП становлять вузькогалузеві терміни а саме медичні, туристичні, страхові, юридичні, технічні та фінансово-економічні терміноодиниці. Домінування медичних і туристичних термінів пояснюється об'єктом страхового покриття. Особливу увагу приділено юридичним дефініціям як засобу семантизації вузькогалузевих терміноодиниць. Виявлено п'ять типів дефініцій відповідно до класифікації Ф. Беніона (Benion): обмежувальні (31%), роз'яснювальні (26%), розширювальні (16%), вичерпні (16%) і маркувальні (11%). Найбільш рекурентними в текстах договорів страхування виявились обмежувальні й роз'яснювальні дефініції (57%), прагматична настанова яких полягає у звуженні смислових меж терміна й забезпеченні його однозначного тлумачення з метою уникнення юридичної неоднозначності для забезпечення ефективного врегулювання страхових випадків. Референційних дефініцій не зафіксовано, ймовірно, через потребу в самодостатньому юридичному тлумаченні положень договору. Результати дослідження підтверджують провідну роль спеціалізованої термінології і чітко структурованих дефініцій у ДКСП, яка сприяє однозначному тлумаченню змісту таких договорів. На етапі доперекладацького аналізу ДКСП важливо виокремити інвентар спеціалізованих (вузькогалузевих) термінів, звернути увагу на дефініції, які обмежують або роз'яснюють значення термінів і перевірити наявність усталеного еквівалента в міжнародній страховій або юридичній практиці з метою подальшого якісного перекладу. Перспективи досліджень вбачаються у вивченні граматичних особливостей текстів ДКСП в контексті перекладу.

Ключові слова: договір страхування, юридичний текст, вузькогалузеві терміни, міжгалузеві терміни, юридичні дефініції, доперекладацький аналіз.

LEXICAL FEATURES OF COMPREHENSIVE TRAVEL INSURANCE CONTRACTS: PRE-TRANSLATION ANALYSIS

Oliinyk Oksana Stepanivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Translation, Applied and General Linguistics
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
o.s.oliinyk@cuspu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-5701-7132

The article is devoted to identifying and describing the lexical features of comprehensive travel insurance contracts (CTICs) as a component of pre-translation analysis in the Ukrainian–English language pair. The obligation to obtain travel insurance for international trips, particularly to Schengen countries, as well as the necessity of translating insurance contracts for travelers outside Ukraine, underlines the importance of accuracy and clarity in such documents. The theoretical framework of the study is based on the provisions of the Civil Code of Ukraine and the Law of Ukraine “On Insurance,” which allows CTICs and their appendices to be classified as legal documents. In such texts, any terminological unit acquires legal significance in the event of disputes between the insurer and the insured. The research

material includes terminology and legal definitions found in CTICs and their appendices published on the official websites of the insurance companies Oranta, Persha, and Universalna. The article presents a typology of terms and legal definitions functioning within CTICs and their appendices. Through structural, semantic, and pragmatic analysis, it is established that field-specific terms account for 94.8% of the CTIC terminological system. These include medical, tourism-related, insurance, legal, technical, and financial-economic terms. The predominance of medical and tourism-related vocabulary is explained by the nature of insurance coverage, which primarily involves protecting travelers' health during active holidays abroad. Special attention is paid to legal definitions as a means of semantic clarification of field-specific terms. Based on F. Bennion's classification, five types of definitions were identified: exclusionary (31%), clarifying (26%), enlarging (16%), comprehensive (16%), and labelling (11%). The most frequent in the corpus were exclusionary and clarifying definitions (57%), whose pragmatic function is to narrow the semantic scope of terms and ensure their unambiguous interpretation, thus avoiding legal ambiguity and facilitating effective claims settlement. Referential definitions were not found, likely due to the need for self-contained legal interpretation within insurance texts. The findings confirm the central role of specialized terminology and well-structured definitions in CTICs, contributing to their unambiguous interpretation. At the stage of pre-translation analysis, it is essential to identify an inventory of field-specific terms, focus on definitions that narrow or clarify their meaning, and check for established equivalents in international insurance or legal practice to ensure high-quality translation. Prospects for further research include exploring the grammatical features of CTIC texts in the context of translation.

Key words: insurance contract, legal text, field-specific terms, inter-field terms, legal definitions, pre-translation analysis.

Вступ. Найбільш поширеними видами відпочинку в Україні й за кордоном вважаються туризм та подорожі, одна з умов здійснення яких включає звернення до страхової компанії з метою придбання страхового полісу (сертифікату). Згідно зі статтею 16 Закону України «Про туризм» (Верховна Рада України, 1995), страхування туристів (медичне та від нещасного випадку) є обов'язковим і забезпечується суб'єктами туристичної діяльності на основі угод зі страховиками. Туристи зобов'язані завчасно підтвердити туроператору чи турагенту наявність належним чином укладеного договору страхування. Страхові компанії пропонують різні види договорів такого типу, при цьому *договір комплексного страхування подорожувальників* (далі – ДКСП) є найбільш поширеним. Його переклад обов'язковий під час подання документів на візу особливо до посольств країн Шенгенської зони (наявність такого страхування є умовою для в'їзду), для інших зарубіжних подорожей. Деякі страхові компанії пропонують білінгвальний договір (українською + англійською мовами), також онлайн-поліси часто створюються двома мовами. У випадку страхової події, коли договір оформлено у вітчизняній компанії, але підтримку здійснює міжнародна асистанс-компанія, наявність перекладу англійською мовою допоможе застрахованій особі захистити свої права. Зазвичай особам, які виїжджають за кордон, рекомендовано мати білінгвальний страховий договір, а також перекладені англійською мовою контакти асистанс-компанії та витяг із умов покриття страхового договору.

Згідно з викладеним вище, специфіка перекладу текстів договорів комплексного страхування подорожувальників у парі мов «україн-

ська – англійська» належить до **актуальних** дослідницьких завдань.

Аналіз наукових джерел із означеної проблеми засвідчив, що тексти договорів і контрактів були об'єктом досліджень (див., напр.: (Гудкова, 2022)), однак, за нашими даними, договір комплексного страхування подорожувальників у аспекті специфіки перекладу його лексики дотепер не отримав вичерпного висвітлення. Об'єктом нашого дослідження вибрано саме термінолексику з огляду на те, що «лексичний рівень привертає найбільшу дослідницьку увагу, а лінгвістичне перекладознавство в цілому має яскраво виражений словоцентричний характер» (Ребрій, 2012:141), при цьому ключовим джерелом мовних одиниць та інформації будь-якої фахового тексту вважається термінологія (Вискушенко, 2015:143).

Мета статті полягає в з'ясуванні й описі особливостей термінологічних одиниць і їхніх дефініцій у текстах договорів комплексного страхування подорожувальників і додатках до них в аспекті їх доперекладацького аналізу.

Доперекладацький аналіз терміносистеми договору комплексного страхування подорожувальників і його додатку включає: аналіз структури договор як типу письмового юридичного тексту, виокремлення термінів страхового і юридичного характеру, а також інших вузькогалузевих термінів, з'ясування специфіки формулювання юридичних дефініцій.

Матеріал дослідження склали ДКСП й додатки представлені на інтернет-сайтах страхових компаній «Оранта», «Перша» та «Універсальна».

Розділ 1. Договір комплексного страхування подорожувальників як тип юри-

дичного тексту: визначення та структура. Визначення договору страхування подано в таких нормативно-правових актах України: Цивільному кодексі України (ст. 979) (Верховна Рада України, 2003), Законі України «Про страхування» (ст. 16) (Верховна Рада України, 1996). Відповідно до ч. 1 ст. 16 Закону України «Про страхування» договір страхування уособлює «письмову угоду між страхувальником і страховиком, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (надати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору». Цивільний кодекс (далі – ЦК) України у Главі 67 визначає предмет договору страхування (стаття 980), форму та умови договору страхування (статті 981-982). Згідно з ЦК, «Договір страхування укладається в письмовій формі з дотриманням вимог до письмової форми правочину, встановлених цим Кодексом», істотні умови такого договору охоплюють: «предмет договору страхування, страховий випадок, розмір грошової суми, в межах якої страховик зобов'язаний провести виплату в разі настання страхового випадку (страхова сума), розмір страхового платежу й строки його сплати, строк договору та інші умови, визначені актами цивільного законодавства» (Верховна Рада України, 2003). Саме ці положення в загальних рисах визначають структуру та зміст страхового договору.

На підставі цього вважаємо Договір комплексного страхування подорожувальників юридичним текстом, який укладається письмово між особою, яка подорожує (страхувальником), і страховою компанією (страховиком) з метою забезпечення страхового захисту мандрівника на період подорожі. ДКСП забезпечує майнові (фінансові) інтереси й отримання грошової компенсації мандрівниками при настанні певного страхового випадку за межами їхнього постійного місця проживання.

У результаті контент-аналізу зразків (шаблонів) текстів ДКСП, розміщених на сайтах страхових компаній «Оранта», «Перша» та «Універсальна», виокремлено такі їх види: 1) медичне страхування (покриття витрат на лікування, госпіталізацію, екстрену медичну допомогу та репатріацію); 2) стра-

хування від нещасного випадку (компенсація в разі травми або смерті внаслідок нещасного випадку); 3) страхування багажу (компенсація у випадку втрати, крадіжки або пошкодження багажу); 4) страхування цивільної відповідальності (покриття шкоди, заподіяної третім особам); 5) страхування від скасування/переривання подорожі (повернення витрат на турчи квитки в разі непередбачуваних обставин (хвороба, втрата документів тощо)).

Офіційною складовою частиною ДКСП є Додаток до договору (далі – Додаток ДКСП), який конкретизує або розширює умови основного договору. Типовий зміст Додатку ДКСП охоплює такі змістові компоненти: 1) Персональні дані застрахованої особи (осіб) (ПІБ, дата народження, паспортні дані; місце проживання; контактна інформація); 2) Уточнення умов покриття (перелік страхових ризиків, які включені/виключені; точна країна/територія дії договору; часовий діапазон дії договору; кількість поїздок (одна/множинна); вид транспорту (якщо це впливає)); 3) Тарифна інформація (розмір страхового платежу; страхова сума (загальна та за видами ризиків); валюта договору; франшиза (непокривана сума); 4) Наявність додаткових опцій (страхування багажу; страхування від скасування подорожі; спортивне страхування (активний відпочинок)); 5) Інформація про асистанс-компанію (назва, контактні телефони, вебсайт, інструкції на випадок настання страхового випадку); 6) Підписи сторін (за потреби у випадку, коли додаток оформлюється окремо від полісу). Часто додаток ДКСП має назву «Загальні умови добровільного комплексного страхування». Цей Додаток має важливе значення з двох причин: для персоналізації умов страхування, наприклад, уточнення типу подорожі (туризм, навчання тощо), включення нестандартних ризиків, а також як джерело деталізації в разі настання страхового випадку або суперечок (що саме було застраховано й у яких межах). Слід зауважити, що залежно від страхової компанії та конкретного продукту, зміст Додатку ДКСП може варіюватися, тому страхувальникам слід звертатися безпосередньо до вибраної компанії.

Розділ 2. Особливості терміносистеми й дефініцій термінів у текстах ДКСП. Виходячи з того, що термінологія й правові дефініції є важливим інструментом техніки нормопроекування, і належне використання цього інструментарію дає змогу законодавцеві досягати поставлених цілей нормативного регулювання (ratio legis) (Возняк, 2024: 7),

вважаємо термінологію не тільки основним засобом конструювання фахового тексту, але й одночасно головним інструментом, за допомогою якого відбувається його тлумачення, а відтак терміносистема та формулювання дефініцій як засобів семантизації термінів набувають надзвичайної значущості для ДКСП, як і будь-якого договору.

Усю лексику фахового тексту поділяють на такі види: 1) терміни певної галузі, які мають власну дефініцію; 2) міжгалузеві загальнонаукові термінологічні одиниці; 3) напівтерміни або професіоналізми; 4) професійні жаргонізми, яким властивий високий рівень образності, емотивна забарвленість (Кияк, 2007: 104; Кияк, Огуй, Науменко: 28-29). Відштовхуючись від цієї загальної типології, вважаємо, що термінолексика ДКСП та його Додатка включає: 1) вузькогалузеві терміни страхування, медицини, туризму, спорту, фінансів і права; 2) міжгалузеві терміни. Вузькогалузєва лексика містить у собі найвагомішу інформацію (Вискушенко, 2015:143), а професіоналізми й професійні жаргонізми більше вживаються в усній фаховій комунікації, тому для ДКСП вони не властиві. При цьому будь-який термін (загальнонауковий, галузевий чи міжгалузевий) у юридичному тексті набуває специфічного юридичного значення (Скакун, 2001:472).

Шляхом семантичного аналізу терміноодиниць текстів ДКСП і Додатків до них корпусу нашого матеріалу спостереження установлено, що 94,8% таких лексичних одиниць (далі – ЛО) складають вузькогалузеві терміни, а саме: медичні терміни (113 ЛО або 42,2%), напр.: *drug addiction* (наркоманія), *substance abuse* (токсикоманія), *spinal cord injury* (травми хребта); спортивні та туристичні терміни (55 ЛО або 22,0%), напр.: *mountaineering* (альпінізм), *rock climbing* (скелелазіння), *cycling* (велосипедні прогулянки); юридичні терміни (34 ЛО або 13,6%), напр.: *causing the damage to life and health of the third persons* (нанесення збитків майну третіх осіб); *testimonial evidence* (протокол опиту свідків); страхові терміни (24 ЛО або 9,6%), напр.: *reimbursement of expenses* (відшкодування витрат); *insurance beneficiary* (вигодонабувач); *deductible* (франшиза); технічні терміни (7 ЛО або 2,8%), напр.: *technical inspection* (автотоварознавча експертиза); *servicelife* (строк експлуатації); *sudden breakdown* (раптова технічна поломка); *traffic accident* (дорожньо-транспортна пригода); фінансово-економічні терміни (4 ЛО або 1,6%), напр.: *sales receipts* (товарні чеки);

currency of insured sums (валюта страхових сум); *cash settlement documents* (розрахунково-касові документи). Міжгалузеві терміни виявили незначну рекурентність: (13 ЛО або 5,2%), напр.: *treaty* (угода); *service* (послуга) тощо.

Незважаючи на те, що ДКСП є різновидом юридичного тексту, у ньому переважають вузькогалузеві терміни, зумовлені видом ДКСП. Так медичні терміни ДКСП, предметом якого є медичне страхування подорожувальника, складатимуть значну частину терміносистеми договору, у нашому матеріалі спостереження – 42,2% ЛО від усіх зафіксованих термінів. При цьому найбільш рекурентними виявились назви хвороб і станів, які належать до страхового випадку, або навпаки не належать, напр.: *acute inflammation of tooth soft tissues* (гостре запалення м'яких тканин зуба); *chololithiasis* (жовчнокам'яна хвороба); *viral hepatitis* (вірусний гепатит) тощо. Друге місце за частотою вживання посідають терміни, які позначають назви медичних втручань і маніпуляцій, напр.: *X-Ray examination*; (рентгенівське дослідження); *tooth luting* (пломбування зуба); *interruption of pregnancy* (переривання вагітності).

Для тлумачення ДКСП та його додатка велике значення мають дефініції термінів, з огляду на те, що договір страхування має бути зрозумілим для усіх сторін (страхувальника, страховика та юристів) у разі виникнення страхового випадку, врегулювання спорів або необхідності правового аналізу умов договору. У юридичній літературі відсутній єдиний підхід до поняття «юридична дефініція» (див.: Друк, 2024). У найзагальнішому сенсі дефініція окреслює межі змісту поняття, якщо взяти до уваги близькість значення латинського слова *definitio* до слів “межа”, “границя”, “кінець чогось”. Іншими словами, правова дефініція уособлює розуміння (характеристику) правових явищ, позначених відповідним юридичним терміном, через виокремлення їхніх основних ознак (Косович, 2013:44). У нашому дослідженні послуговуємося класифікацією дефініцій Френсиса Беніона (Bennion), яка охоплює шість типів: вичерпні (*comprehensive*), роз'яснювальні (*clarifying*), референційні (*referential*), розширювальні (*enlarging*), маркувальні (*labelling*) й обмежувальні (*exclusionary*) (Bennion, 1990:132).

У результаті застосування низки дослідницьких процедур (структурний, семантичний, прагматичний види аналізу) уста-

новлено, що в текстах ДКСП і додатках використовуються такі типи дефініцій термінів: обмежувальні (31%), роз'яснюючі (26%), розширювальні (16%), вичерпні (16%), маркувальні (11%). Слід зазначити, що в досліджених текстах не зафіксовано референційних дефініцій, достатньо поширених у юридичних текстах, які відсилають до інших документів, щоб забезпечити уникнення дублювання дефініцій і лаконічність. Пояснюємо відсутність таких дефініцій в ДКСП і додатках вимогою представлення юридично значущої інформації, тлумачення якої не потребує звернення до додаткових фахових джерел.

Згідно з кількісними даними, третину дефініцій в ДКСП і додатках складають обмежувальні, напр.: **Члени сім'ї Застрахованої особи** – чоловік/дружина, діти, батьки, рідні брати та сестри Застрахованої особи. – **Members of the Insured person's family shall be the Insured person's husband/wife, children, parents, whole brothers and sisters.** У наведеному випадку дефініція звужує інтерпретацію терміна «члени сім'ї», виключаючи з нього інших родичів, таких як онуки, бабусі й дідусі, зяті, невістки тощо, які могли б розглядатися як члени сім'ї у загальнозживаному розумінні. Завдяки дефініціям такого типу встановлюються межі поняття, звужується значення терміна відповідно до контексту юридичного документа з метою виключення багатозначного розуміння конкретного поняття.

Друге місце за поширеністю в текстах ДКСП і додатках посідають роз'яснювальні дефініції (26%). Згідно з міркуванням лінгвіста Френсиса Беніона таку дефініцію легко розпізнати за структурою “*T means A, B, C or D, or any other manifestation of T*”. Наведений приклад роз'яснює зміст поняття «Застрахована подорож»: **Застрахована Подорож** (далі – Подорож або Поїздка) – з метою застосування в цих умовах страхування розуміються закордонні ділові, туристичні, приватні та інші види поїздок, які організовані і здійснюються громадянами самотійно або за допомогою (через) відповідних суб'єктів туристичної діяльності (туроператорів, турагентів), приймаючих сторін (роботодавців, учбових закладів), незалежно від форми власності і від організаційно-правової форми останніх. – **Insured Travel (hereinafter referred to as Travel or Trip)** – for the purpose of applying insurance under these conditions, means foreign business, tourist, private and other types of travel, which are organized and carried

out by citizens independently or with the help of (through) relevant tourist activity entities (tour operators, travel agents), the receiving parties (employers, educational institutions), regardless of the form of ownership and the legal form of the latter.

Розширювальні дефініції (16%), які мають структуру “*T includes X*”, розширюють значення терміна й забезпечують економію кількості дефініцій у подальшому тексті договору або його додатку, напр.: **Активний туризм (A)** – пов'язаний із ризиком та істотними фізичними навантаженнями, вимагає сміливості і навиків та/або використання механічних та інших засобів пересування та переміщення по суші, на воді, під водою та у повітрі (крім випадків, коли Страхувальник сплатив проїзд і є пасажиром пасажирського транспортного засобу), пересування на тваринах, велосипедах, моторолерах, мотоциклах та квадроциклах, сплави на човнах або плотах по річках та інших водоймах та іншими аналогічними видами відпочинку. – **Active tourism (A)** – connected with a significant risk and physical activity, requires courage and skills and/or use of mechanical transport and other means of travel on land, water, underwater and in the air (except the cases when the Insurant paid for his/her travel in a passenger transport), also the use of animals for travel purposes, bikes, scooters, motorcycles and ATVs, rafting boats or rafts on the rivers or other water and other similar types of activities.

Вичерпні дефініції (16%) представляють повне, узагальнююче значення терміна з наведенням істотних властивостей понять, які є важливими для регулювання певної діяльності, напр.: **Договір страхування** – це письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (організувати надання допомоги, оплатити послугу тощо), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору. – **The Insurance Contract** is a written treaty between the Insurant and the Insurer, which determines the Insurer's responsibility to pay insurance compensation to the Insurant or other person determined by the Insurant in the Insurance Contract and for the benefit of which the Insurance Contract is concluded (to

arrange assistance, to pay for the service, etc.) in the event of the insured accident and the Insurant undertakes responsibility to pay insurance premiums in the determined terms and perform other conditions of the Contract. У цій дефініції перераховано всі важливі компоненти терміна **договір страхування** (страховик, страхувальник, страхова виплата, страхові платежі, умови договору, страховий випадок).

Маркувальні дефініції (11%) наводять коротку назву з метою подальшого використання у документі. Вони вміщують два обов'язкових складники: «маркувальний термін» + «поняття-пояснення», яке йому відповідає. Надалі в договорі вказуватиметься лише термін, напр.: **Застрахована особа** – фізична особа у віці до 80 років (станом на дату початку подорожі), про страхування якої укладено Договір. – **The Insured person shall be understood as a natural person under the age of 80 years (on the date of the beginning of the trip) insured under this Contract.**

Висновки. Отже, застосування низки евристичних процедур до терміноодиниць договору комплексного страхування подорожувальників і додатків засвідчило, що означені документи як юридичні тексти, загальне визначення яких подано в Цивільному Кодексі України та Закону «Про страхування», уособлюють письмову угоду між страхувальником і страховиком, укладену з дотриманням вимог до письмової форми правочину, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання в разі настання страхового випадку забезпечити отримання грошової компенсації мандрівниками, а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі й виконувати інші умови договору. Договір комплексного страхування подорожувальників пропонує декілька послуг страхування: медичне страхування; страхування від нещасного випадку; страхування багажу; страхування цивільної відповідальності та страхування від скасування/переривання подорожі. Детальні персоналізовані умови ДКСП представлено в додатку до нього.

Аналіз терміноодиниць і дефініцій як засобів семантизації термінів ДКСП і додатків дозволив визначити, що 94,8% термінів складають вузькогалузеві терміни (медичні, спортивні, туристичні, юридичні, страхові, технічні, фінансово-економічні); міжгалузеві терміни виявили незначну рекурентність (5,2%) у матеріалі дослідження. Серед вузькогалузевих терміноодиниць велика частка термінів-інтернаціоналізмів. Типологія дефініцій

терміноодиниць у текстах ДКСП і додатків охоплює: обмежувальні (31%), роз'яснювальні (26%), розширювальні (16%), вичерпні (16%), маркувальні (11%). Найчастіше вживаються обмежувальні й роз'яснювальні дефініції – 57%, засобами яких звужується значення терміна відповідно до контексту страхового договору, виключається багатозначне розуміння конкретного поняття, подається повне, узагальнююче значення терміна з наведенням істотних властивостей понять.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у з'ясуванні й описі специфіки граматичних особливостей у текстах договорів комплексного страхування подорожувальників у аспекті перекладу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Верховна Рада України. Цивільний кодекс України: Книга п'ята «Зобов'язальне право», Глава 67 «Страхування» (статті 979–999). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Верховна Рада України. Закон України «Про страхування» № 85/96-ВР від 7 березня 1996 року (зі змінами). Відомості Верховної Ради України, 18, ст. 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>
3. Верховна Рада України. Закон України «Про туризм» № 324/95-ВР від 15 вересня 1995 року (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
4. Вискушенко, С. А. Фахова мова як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Історичні науки»*. 2015, № 58, 142–144.
5. Гудкова, Н. М. Особливості перекладу договорів і контрактів: лексико-граматичний аспект. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. 2022, Вип. 15(83), 74–78 URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3632>
6. Друк, Тарас. Поняття та ознаки юридичних дефініцій. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2024, № 5 (65), 227–231. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.5.36>
7. Кияк, Т. Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. *Вісник Житомирського держ. ун-ту імені Івана Франка*. 2007, Вип. 32, 104–108.
8. Кияк, Т. Р., Огуй, О. Д., Науменко, А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова) : [підручник для студентів вищих навчальних закладів]. Вінниця: Нова книга. 2006, 596 с.
9. Косович, В. Правові дефініції як засіб забезпечення створення досконалих нормативно-правових актів України. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2013, Вип. 57, 43–52.
10. Ребрій, О. В. *Сучасні концепції творчості у перекладі*: [монографія]. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2012, 376 с.
11. Скаун, О. Ф. Теорія держави і права. Харків: Еспада. 2001, 656 с.
12. Страхова компанія «Оранта». *Додаток 2 до Публічного договору-Оферти добровільного страхування подорожуючих за кордоном: Загальні умови договору*

добровільного страхування подорожуючих за кордоном. URL: <https://oranta.ua/upload/iblock/3d3/3d3798d6d6a1e7a4010753a7163f381e.pdf>

13. Страхова компанія «Перша». (2020, листопад 1). Загальні умови добровільного комплексного страхування подорожуючих за кордон за програмою «E-Vector». URL: <https://persha.ua/wp-content/uploads/2020/12/evector-191101.pdf>
14. Страхова компанія «Універсальна». Умови добровільного комплексного страхування подорожуючих за кордоном: Tourist Plus. URL: https://universalna.com/documents/offers/Umovy_dobrovilnoho_kompleksnoho_strakhuvannia_podorozhuiuchykh_Tourist_Plus_1190_10-101_vid_01.04.2023.pdf
15. Bennion, F. (1990). *Bennion on Statute Law*. London: Longman Law. 373 p.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2003). Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Knyha piata «Zoboviazalne pravo», Hlava 67 «Strakhuvannia [Civil Code of Ukraine: Book Five "Obligations Law", Chapter 67 "Insurance"] (Articles 979–999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
2. Verkhovna Rada of Ukraine. (1996). Zakon Ukrainy «Pro strakhuvannia» № 85/96-VR vid 7 bereznia 1996 roku (zi zminamy) [Law of Ukraine "On Insurance" No. 85/96-VR of March 7, 1996 (as amended)] Official Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, 18, Article 78. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text> [in Ukrainian].
3. Verkhovna Rada of Ukraine. (1995). Zakon Ukrainy «Pro turyzm» № 324/95-VR vid 15 veresnia 1995 roku (zi zminamy) [Law of Ukraine "On Tourism" No. 324/95-VR of September 15, 1995 (as amended)]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр> [in Ukrainian].
4. Vyskushenko, S. A. (2015). Fakhova mova yak ob'ekt linhvistychnoho doslidzhennia. [Professional language as an object of linguistic research] *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», serii «Istorychni nauky», (58), 142–144.* [in Ukrainian].
5. Gudkova, N. M. (2022). Osoblyvosti perekladu dohovoriv i kontraktiv: leksyko-hramatychnyi aspekt. [Peculiarities of translating agreements and contracts: Lexical and grammatical aspect] *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»: serii «Filolohiia», 15(83), 74–78.* <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3632> [in Ukrainian].
6. Druk, T. (2024). Poniattia ta oznaky yurydychnykh definitsii [The concept and features of legal definitions] *Knowledge, Education, Law, Management, (5)65, 227–231.* <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.5.36> [in Ukrainian].
7. Kiyak, T. R. (2007). Funktsii ta pereklad terminiv u fakhovykh tekstakh. [Functions and translation of terms in specialized texts]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzh. un-tu imeni Ivana Franka, (32), 104–108.* [in Ukrainian].
8. Kiyak, T. R., Ohui, O. D., & Naumenko, A. M. (2006). *Teoriia ta praktyka perekladu (nimetska mova) : [pidruchnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv].* [Theory and practice of translation (German): A textbook for university students] Vinnytsia: Nova knyha, 596 p. [in Ukrainian].
9. Kosovych, V. (2013). Pravovi definitsii yak zasib zabezpechennia stvorennia doskonalykh normatyvno-pravovykh aktiv Ukrainy. [Legal definitions as a means of ensuring the creation of high-quality regulatory acts in Ukraine] *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii yurydychna, (57), 43–52.* [in Ukrainian].
10. Rebrii, O. V. (2012). Suchasni kontseptsii tvorchosti u perekladi [Modern concepts of creativity in translation]: [monohrafiia]. Kh.: KhNU imeni V. N. Karazina. 376 p. [in Ukrainian].
11. Skakun, O. F. (2001). *Teoriia derzhavy i prava.* [Theory of state and law] Kharkiv: Espada. 656 p. [in Ukrainian].
12. Strakhova kompaniia «Oranta». Dodatok 2 do Publichnoho dohovoru-Oferty dobrovilnoho strakhuvannia podorozhuiuchykh za kordonom: Zahalni umovy dohovoru dobrovilnoho strakhuvannia podorozhuiuchykh za kordonom. [Annex 2 to the Public Offer Agreement on Voluntary Travel Insurance Abroad: General Conditions] <https://oranta.ua/upload/iblock/3d3/3d3798d6d6a1e7a4010753a7163f381e.pdf> [in Ukrainian].
13. Strakhova kompaniia «Persha». Zahalni umovy dobrovilnoho kompleksnoho strakhuvannia podorozhuiuchykh za kordon za prohramoiu «E-Vector». [General Conditions of Voluntary Comprehensive Travel Insurance Abroad under the "E-Vector" Program.] <https://persha.ua/wp-content/uploads/2020/12/evector-191101.pdf> [in Ukrainian].
14. Strakhova kompaniia «Universalna». Umovy dobrovilnoho kompleksnoho strakhuvannia podorozhuiuchykh za kordonom: Tourist Plus [Conditions of Voluntary Comprehensive Travel Insurance Abroad: Tourist Plus] https://universalna.com/documents/offers/Umovy_dobrovilnoho_kompleksnoho_strakhuvannia_podorozhuiuchykh_Tourist_Plus_1190_10-101_vid_01.04.2023.pdf [in Ukrainian].
15. Bennion, F. (1990). *Bennion on Statute Law*. London: Longman Law. 373 p.